

Sumic Audio - Black Hole 27 digitalni kabel

tekst: Daniel Modrić

DIGITALNIA ČAROLIJA

Digitalno-analogni pretvarači iliti DAC-ovi ponovo su u modi. I kao što se to često zna događati u npr. baš modnoj industriji (ali i mnogim drugim sferama), da neke stare, nekada ranije, u određenom vremenskom trenutku super-hit stvari, tijekom vremena zaboravljene i potisnute, jednoga dana ponovo se vrate u samu žižu interesa i potražnje, tj. ponovno postanu hit, takav se slučaj već neko vrijeme zbiva sa DAC-ovima. Očito se radi o prirodnim ciklusima na koje nije imun niti naš omiljeni HiFi. Pa su tako i DAC-ovi svoje prve uzlete doživjeli krajem 80-tih godina prošloga stoljeća kao nadogradnja i unaprijeđenja tada aktualnim CD playerima čije performanse nisu zadovoljavale većinu audiofila. Drastičnim poboljšanjem zvučnih dosegâ, integrirani CD playeri, posebno u drugoj polovici 90-tih godina prošloga stoljeća, polako i sigurno DAC-ove šalju u drugi, treći plan, pa i dalje. Da bi eto, na prijelazu između prva dva desetljeća ovoga (trećeg) tisućljeća, ponovo postali iznimno tražena roba – doslovce pravi HIT na tržištu. Glavni pokretač takvog trenda promocija je računala u HiFi izvor zvuka, kao i raspoloživost visokorazlučivih audio zapisa master kvalitete koji se putem njega mogu reproducirati. No ne gledajući isključivo iz audiofilske kutâ, tome su svakako pridonijeli i ostali, danas vrlo popularni i rašireni, digitalni izvori zvuka kao što su npr. iPod, iPhone, i drugi. Kako bi svi ti digitalni izvori audio zapisa ostvarili vezu sa, za reprodukciju zvuka neophodnim, pripadajućim DAC-om, neophodan je i digitalni interkonekcijski kabel.

Pošto se na ovome portalu bavimo prvenstveno audiofilskim temama (što je jasno i iz njegova imena), ograničiti ćemo se na povezivanje računala sa audio zapisima pohranjenim na memorijskim jedinicama (uključujući i visokorazlučive audio zapise do 192 kHz/24 bita) koji su i pokrenuli ovu DAC revoluciju, te tradicionalno povezivanje kvalitetnih CD transportnih mehanizama, sa nekim od DAC-ova toga ranga. Opće je poznato i na ovome mjestu nepotrebno dodatno elaborirati, da za tu svrhu audiofili s pravom preferiraju koristiti digitalne interkonekte u balansiranoj (AES/EBU) ili pak nebalansiranoj (S/PDIF) varijanti. Kvaliteta kabela, kao i u analagnoj domeni, tako i na ovome mjestu – kod prijenosa linijskog audio signala u digitalnom obliku, igra važnu ulogu. Imajući u vidu visoke audiofilske aspiracije naših čitatelja, kao i najčešće korištenu S/PDIF vezu, odlučili smo testirati najnoviji i po rangu najkvalitetniji takav kabel iz poznate domaće Sumic Audio kuće – Black Hole 27-

D.

DIGITALNI, ANALOGNI INTERKONEKTI – NIJE ISTO ...

S obzirom na karakteristike audio signala koji vode, zahtjevi za digitalne interkonekte poprilično se razlikuju u odnosu na analognu im braću. Da bi izvršili svoju zadaću i što kvalitetnije proveli vrlo osjetljivi digitalni audio signal, moraju biti vrhunski oklopljeni kako razni vanjski nepoželjni utjecaji nebi negativno utjecali na signal koji se prenosi. Isto tako impedancija takve digitalne transmisijske veze morala bi biti precizna (za S/PDIF kabele konstanta je 75 Ohma) ukoliko se želi izbjeći za digitaliju pogubna pojava „jitter“-a. Odabirom materijala vodiča i dielektrika, geometrijom, konstrukcijom, kao i izborom konektora, konstruktori potom, uz ispunjavanje navedenih zahtjeva, pokušavaju konstruirati digitalni interkonekcijski kabel što boljih performansi.

Black Hole 27-D koristi vodič od srebra visoke čistoće, što je već prepoznatljiva i dobitna formula njihova konstruktora ing. Damira Sumića koja se ne mijenja, smješten u čak 3 teflonske cjevčice. One su različitih promjera kako bi mogle biti uvučene, najprije vodič u onu najmanjeg promjera, potom ta u drugu većeg promjera, te konačno sve zajedno u treću – najvećeg promjera. Između vodiča i cjevčice, kao i potom između cjevčica međusobno, nalazi se zrak kako bi se dodatno poboljšala dielektrična svojstva. Posebno razvijenom tehnikom uspjela se ustrojiti takva geometrija, koja je vrlo brzo, kroz slušna testiranja, pokazala se izrazito učinkovitom. Da bi se zadovoljili prethodno spomenuti visoki zahtjevi u pogledu izolacije od vanjskih utjecaja, upotrebljen je dvostruki alu-folijski oplet dodatno potpomognut srebrnim oklopom. Kako i priliči kabelima ovoga ranga, a do čega konstruktor također iznimno drži, upotrebljeni su konektori najvišeg ranga. Više puta imao sam se i osobno prilike uvjeriti da konektori također mogu imati utjecaj na konačne zvučne performanse kabela, te stoga ovakvu politiku pozdravljam. U ovome slučaju radilo se o referentnim 0152Ag modelima RCA tipa iz ultimativne Nextgen linije cijenjene i poznate njemačke WBT produkcije. Dakle, testirao sam ga u S/PDIF vezama. Inače, raspoloživa je i balansirana (XLR) varijanta ovoga kabela za AES/EBU digitalne linkove, samo se u tom slučaju koristi identična ali dvostruka, prethodno opisana geometrija.

PROZOR U (GLAZBENI) SVIJET

Kabel je većinu testa korišten kao digitalna S/PDIF veza između USB na S/PDIF pretvarača M2Tech hiFace Evo i DA pretvarača Accuphase DP-78 SACD/CD playera u vlastitom sustavu (više detalja o kompletnom sustavu pogledajte u okviru recenzije spomenutog M2Tech hiFace Evo - LINK), ali potom i u drugim sustavima i sa drugim DA pretvaračima (Berkeley Alpha DAC, Simaudio Moon 300D, itd.), kao i sa nekim drugim transportima (uključujući i klasične CD transporte), kako bi se dodatno potvrdili stečeni dojmovi.

Black Hole 27-D je jedan od onih kabela (komponenti) čije kvalitete mogu u većoj ili manjoj mjeri biti izražene odmah po uključenju u sustav, no kada ga jednom isključite i vratite Vaš prijašnji kabel, one postaju još očitije, a onda povratka više nema. Prednosti po pitanju zvuka su globalne i teško ih je pojedinačno secirati. Ne mogu ja tu npr. posebno elaborirati neki dio frekventnog opsega kada je on potpun i linearan, bez restrikcija ekstrema i izbalansiran od početka do kraja. Također je teško raditi npr. i raščlambu zvučne slike, kada je ona korektna, stabilna i ravnomjerna po svim perspektivama (širina, dubina, visina), te prirodnih omjera veličina. Jednostavno kabel je po svim pitanjima vrhunski. No kada bih morao izdvojiti ono najupečatljivije, bili bi to upravo zvučna slika (stage), rezolucija i mikrodinamika.

Ta spomenuta zvučna slika postalo je bistrija i razlučivija. Tražeći nekakvu usporedbu da bih to zornije dočarao, sjetio sam se dužih vožnji automobilom po autocesti, kada Vam čak i u idealnim vremenskim uvjetima vjetrobransko staklo postaje sve prljavije i prljavije. Vi i dalje vidite voziti i mogli bi tako bez većih problema vjerojatno odraditi cijeli put i stići na cilj. No ako tijekom vožnje pošpricate staklo adekvatnom tekućinom, uz aktivaciju brisača, pogled će bi značajno bolji, jasniji, pregledniji. Eh sada, još ako pri tome rabite neku od kvalitetnijih specijaliziranih tekućina, one će otkloniti i ona tvrdokornija zaprljanja sa stakla, a Vama pružiti čist i jasan pogled ne samo na ostale sudionike u prometu i zbivanja na (auto)cesti ispred Vas, već i na detalje okolnoga krajolika ukoliko (nadam se nakratko) skrenete pogled. Doživljaj zvučne slike sa Black Hole 27-D usporedio bih upravo sa učincima opisanim sa primjenom te kvalitetnije tekućine za vjetrobranska stakla vozila. Odnosi se to na njezinu unutarnju (holografsku) strukturu koja postaje toliko prozračna i opipljiva, a istodobno i još kompaktnija.

Isto se odnosi i na rezoluciju. Ne mogu kazati da je količina detalja osjetno veća, čak bi se postavilo pitanje da li uopće i jest veća. Jednostavno su oni sada prezentniji i uvjerljiviji, ali pri tome ne skrećući pažnju na sebe na način da bi se izdizali izvan konteksta glazbenog sadržaja. Vratim li se na trenutak ponovo na prethodnu autocestu, te zaintrigira li me neki detalj krajolika i koncentriram li se nakratko na njega, povukavši paralelu sa Black Hole 27-D kablom, bez naprezanja taj će mi detalj postati potpuno jasan i razumljiv, te smješten u realni kontekst.

Iako je dinamika generalno izvrsna i kazao bih nesputana, posebno sa visokorazlučivim zapisima (nadasve HRx formatom), ipak su me se najviše dojmili mikrodinamički kontrasti i njihova suptilna nijansiranja. I oni su definitivno

bili na tragu prethodnih usporedbi sa vožnjom automobila (nadam se da mi rijetki nevozači neće zamjeriti). Kako se to voli popularno reći, bacali su novo svjetlo sa aspekta dinamike na neke detalje i finese u složenim, ali već detaljno poznatim i preslušanim dionicama djela klasične glazbe.

SAMO ZA NAJBOLJE

Ipak, za sve to doživjeti u punoj mjeri, neophodan je adekvatan sustav, koji je visoke rezolucije, dinamički potentan, „full-range“ kapaciteta, itd. I tu upravo dolazimo do odgovora na pitanje kome je zapravo namijenjen Black Hole 27-D. Doista se radi o kabeu iz kategorije ponajboljih koji, izuzmemo li čak i komponentu cijene, nije namijenjen širokoj publici ili bolje rečeno svakome sustavu. Iako i sa aspekta cijene to nebi imalo smisla. Što je sustav više klase, to će njegove karakteristike, prednosti i kvalitete izraženije isplivati na površinu. Pojednostavimo li na ovome mjestu priču, te se koncentriramo na kategoriju DAC-ova zbog čije su ponovne, u uvodu ove priče obrazložene popularnosti, i digitalni interkonekti sve traženiji artikli, onda bi probu ovoga kabela preporučio vlasnicima koji su u svoje DAC-transport kombinacije značajnije ulagali, startavši od npr. onih koji posjeduju Simaudio Moon 300D, Bryston BDA-1 i DAC-ove slične klase. No, svakako bih probu ovoga digitalca posebno preporučio svima koji su se odlučili za DAC-ove ultimativne razine, kao što su Berkeley Alpha DAC, dCS Debussy, Esoteric D-07 i drugi. Uz uvjet da kompletan sustav može adekvatno popratiti njihove mogućnosti, Black Hole 27-D mogao bi postati neizostavna komponenta na putu u digitalnu čaroliju.